

Humana

Remissyttrande
2021-03-04

Humana Assistans remissyttrande över promemorian Utbetalning av ersättning för personlig assistans endast vid tillstånd

Ert diarienummer S2020/09872

Humana Assistans är Sveriges ledande aktör inom personlig assistans. Humana Assistans är en del av Humana som är ett ledande nordiskt omsorgsföretag som, utöver personlig assistans, erbjuder tjänster inom individ- och familjeomsorg, äldreomsorg och bostäder med särskild service enligt LSS. Humana har 16 000 engagerade medarbetare i Sverige, Norge, Finland och Danmark som utför omsorgstjänster till 9 000 människor. Vi arbetar efter visionen "Alla har rätt till ett bra liv".

Sammanfattning

Humana Assistans tillstyrker förslaget att ersättning för personlig assistans endast ska utbetalas till anordnare som har tillstånd att bedriva sådan verksamhet. Humana Assistans vill i tillägg även föreslå att Försäkringskassan ska vara skyldiga att följa en betalningsanvisning från den assistansberättigade så länge som anvisningen gäller en anordnare som innehar tillstånd att bedriva verksamhet med personlig assistans samt att så länge som personlig assistans utförs ska ersättning under en begränsad tid utbetalas även efter indraget tillstånd då den assistansberättigade vidtar åtgärder för att anordna sin assistans på annat sätt (skäligt rådrum).

Remissyttrande

Humana Assistans tillstyrker förslaget att ersättning för personlig assistans endast ska göras om anordnaren har tillstånd att utföra sådan verksamhet.

Tillstånd för och tillsyn över verksamheter som bedriver personlig assistans är viktiga verktyg för att bibehålla god kvalitet. För den assistansberättigade innebär krav på tillstånd i kombination med en kontinuerlig tillsyn en ökad trygghet. För assistansbranschen innebär kraven att oseriösa aktörer kan hållas borta. Att införa ett krav på tillstånd för att ersättning för personlig assistans ska utbetalas är mot bakgrund av detta en självklar åtgärd för att komma tillrätta med de brister i gällande rätt som gör det möjligt för anordnare utan tillstånd att fortsätta bedriva verksamhet med personlig assistans.

Humana Assistans tillstyrker även att Försäkringskassan och kommunen ska informera den assistansberättigade när de får information om att en anordnares tillstånd har dragits in samt att Försäkringskassan och kommunen ska informera den enskilde när myndigheten har för avsikt att neka utbetalning av ersättning.

Humana

Remissyttrande
2021-03-04

Humana Assistans tycker att det är bra att regeringen tagit till sig synpunkter från tidigare remissyttrandena gällande personlig assistans. Ur den assistansberättigades perspektiv är det viktigt att ersättning under vissa omständigheter kan utbetalas trots att anordnaren saknar tillstånd. Såsom lagförslaget är formulerat ska assistansersättning kunna utbetalas om utföraren haft tillstånd under avtalstiden och assistansen har utförts innan den försäkrade har underrättats om att tillståndet har upphört att gälla eller om det finns särskilda skäl.

Humana Assistans anser att den assistansberättigade även måste få skäligt rådrum att ordna sin assistans på annat sätt. Den assistansberättigade måste ges tid och möjlighet att välja en ny anordnare och den nya anordnaren, oavsett om det är kommunen eller en privat utförare, måste ges möjlighet att starta upp assistansen på ett ordnat sätt. Även för de personliga assistenterna är det viktigt att säkerställa att de har ett arbete, en arbetsgivare och möjlighet att få sin lön. Så länge som personlig assistans utförs ska ersättning därför utgå även under en begränsad tid efter att anordnarens tillstånd upphört att gälla och den assistansberättigade vidtar åtgärder för att anlita en annan utförare.

Huvudregeln enligt gällande rätt är att ersättningen utbetalas till den enskilde och att utföraren av personlig assistans därefter fakturerar den enskilde. I praktiken är emellertid det vanligaste att utbetalningen görs direkt till anordnaren. De flesta som beviljats personlig assistans vill inte behöva hantera ekonomiska transaktioner för assistansersättning som ofta uppgår till stora belopp. För att slippa den ekonomiska hanteringen lämnar den assistansberättigade därför en betalningsanvisning till Försäkringskassan. Denna betalningsanvisning får, men behöver inte, Försäkringskassan följa.

Högsta förvaltningsdomstolen har i HFD 2019 ref. 21 fastställt att Försäkringskassans beslut att inte följa den enskildes betalningsanvisning endast är en administrativ åtgärd. Beslutet kan således inte överklagas vare sig av den assistansberättigade eller utföraren trots att stoppade utbetalningar får påvisbara effekter för båda parter. Den enskilde tvingas genom ett sådant beslut att mot sin vilja administrera stora summor varje månad. Det företag som inte längre får utbetalningen direkt från myndigheten tvingas lägga stora resurser på att hantera den ekonomiska situationen för att säkerställa sin verksamhet och löper stor risk att förlora sina kunder.

Det är inte rimligt att en person som är i behov av stöd för att klara sina grundläggande och övriga behov mot sin vilja ska tvingas hantera de ekonomiska transaktionerna kring den personliga assistansen. Det är inte heller rimligt att Försäkringskassan kan fatta beslut som får omfattande konsekvenser för utföraren utan att vare sig den enskilde eller anordnaren kan klaga på beslutet och få det prövat i domstol. Huvudregeln borde därför ändras med följden att assistansersättning ska utbetalas till den enskilde eller den som den enskilde anvisar som betalningsmottagare. Så länge som den anvisade betalningsmottagaren har tillstånd att bedriva personlig assistans ska Försäkringskassan vara skyldiga att följa denna betalningsanvisning.

Andreas Westlund, Affärsområdeschef, Humana Assistans

Josefin Mikaelsson, Chefsjurist, Humana Assistans